

[Bernhard Baunsgaard]

Men som sagt: tak til flertallet, og nu går vi så i gang hurtigt, og hvis regeringspartierne har nogle ønsker, er det med at komme frem med dem meget hurtigt, så vi kan tage stilling til det, ellers bliver vi andre enige.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 76:

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende momsfrigørelse for genbrugsforretninger, hvor overskuddet udelukkende anvendes til humanitære eller alment velgørende formål.

Af Thoft (SF) m. fl.
(Fremsat 22/3 84).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Lad mig indledningsvis sige, at regeringen har megen sympati for det arbejde, som udføres af de humanitære organisationer her i landet. Mange mennesker yder herigennem en frivillig og ulønnet indsats for at hjælpe med at lette vilkårene for de borgere, som er kommet i nød. Tilsvarende gøres der som bekendt en stor indsats for at hjælpe befolkningen i u-landene. Jeg er glad for denne lejlighed til at udtrykke min sympati for det arbejde. Jeg kender personligt mange af de mennesker og de organisationer, som er dybt involverede i det, og jeg har altid beundret deres energi.

Ikke desto mindre må regeringen afvise det forslag, der er fremsat. Det skyldes først og fremmest hensynet til de konkurrence-

mæssige konsekvenser. Efter momsloven skal der svares afgift i alle led af den erhvervsmæssige omsætning af varer her i landet. En særlig afgiftsfrigørelse for de af forslaget omhandlede genbrugsbutikker vil derfor skabe ulige konkurrenceforhold over for anden erhvervsmæssig handel med brugte varer. Jeg tænker her i første række på almindelige detailforretninger, marskandisere o.lign., som vil komme i klemme, hvis forslaget gennemføres.

Det må heller ikke glemmes, at der efter de gældende regler er momsfrigørelse for arrangementer, hvis overskud fuldt ud anvendes til velgørende eller almennyttige formål. Der skal blot være tale om enkeltstående arrangementer. Denne begrænsning skyldes netop de konkurrencemæssige hensyn. En lang række organisationer, også de organisationer, man taler om i dette forslag, har fået momsfrigørelse efter disse regler.

Jeg vil endelig pege på, at en gennemførelse af forslaget uvægerlig vil føre til en række andre og lige så velbegrundede ønsker om momsfrigørelse, og at der herved vil opstå svære afgrænsningsproblemer. Jeg kan her nævne, at en del af det almindelige erhvervslivs overskud jo også skænkes til velgørende eller på anden måde almennyttige formål.

Med det momssystem, vi har, synes jeg vi har fundet en rimelig balance mellem hensynet til det helt legitime erhvervsliv og hensynet til de velgørende arrangementer, som vi forsøger at støtte på enhver måde. Og selv om vi altså har stor forståelse for tankerne bag forslaget, må jeg derfor ligesom tre af mine forgængere anmode tinget om at afvise det.

Bakholt (S):

Mon ikke de fleste kan have megen sympati for hensigten bag dette forslag, der jo går ud på at fritage genbrugsforretninger for moms, når de drives på grundlag af gaver for at skaffe midler til velgørende og almennyttige formål?

Selv om vi har megen sympati for tanken bag ved det, har vi en række betænkeligheder. Der er fra skatteministerens side nævnt spørgsmålet om konkurrenceforvriddning. Nu vil jeg ikke sige – argumentet med konkurrenceforvriddning bruges i tide og utide – at det behøver at have altafgørende betydning i

[Bakholt]

dette tilfælde. Alligevel mener jeg, at der ligger noget rigtigt i, at der kan opstå ulige konkurrencevilkår, hvis man fritager disse forretninger for moms. Men der er så sandelig efter min opfattelse nogle afgrænsningsproblemer, der skal tages hensyn til, i hvert fald nogle rent politiske afgrænsningsproblemer. Der er andre, beslægtede organisationer og forretninger, der med samme ret kan ønske at få fritagelse for moms.

Derfor vil jeg sige, at vi er skeptiske over for forslaget, men det skal ikke afholde os fra at gå ind i et positivt udvalgsarbejde for at få belyst konsekvenserne, så vi helt klart ved, hvor der er nogle afgrænsningsproblemer, som ikke er belyst i forslaget, for det er der, og de trænger til at komme mere frem i lyset. Som sagt er vi meget skeptiske over for forslaget, men vi vil gå ind i udvalgsarbejdet for at få belyst alle de problemer, der ligger i det.

Carl Martin Christensen (KF):

Da det konservative folkepartis ordfører, hr. Aagaard, ikke kan være til stede, skal jeg på partiets vegne fremføre følgende:

Ministeren har med hjemmel i momslovens § 2, stk. 5, udstedt en bekendtgørelse, som indrømmer momsfrigtagelse for arrangementer, hvor overskuddet fuldt ud anvendes til velgørende og almennyttige formål. Det er en bekendtgørelse, som jeg finder meget rimelig, og som over det ganske land benyttes i meget stort omfang.

Inden for alle brancher finder der et stort genbrugssalg sted, og det vil være meget betænkeligt at momsfrigtage bestemte butikker, uanset at de påberåber sig ulønnet arbejdskraft og en omsætning udelukkende med varer, der modtages som gaver, og at overskuddet udelukkende anvendes til humanitære eller alment velgørende formål. Det er tre faktorer, som det efter min opfattelse er umuligt at kontrollere.

Og hvor går så grænsen? Lad os se på konkurrenceforholdene mellem de mange butikker, som enten udelukkende handler med genbrugsvarer, eller som har det nødvendige i forbindelse med salg af nye varer; man behøver kun at nævne radio-, TV- og hvidevarebranchen. Man kunne let forestille sig, at en isenkræmmer ville udnytte momsfrigtagelse til i en baggårdsbutik at sælge sine

brugte hvidevarer og påberåbe sig, at overskuddet ubeskåret går til f.eks. en lokal spejderorganisation ud fra et oprigtigt ønske om at støtte et frivilligt korpsarbejde.

Uanset de positive intentioner, SF uden tvivl har med dette forslag, kan jeg på mit partis vegne ikke støtte forslaget.

Bente Nielsen (V):

Venstre kan ikke tilslutte sig det fremsatte forslag fra SF, uanset at vi har stor sympati for det arbejde, de omtalte organisationer udfører her i landet og i u-landene.

Der er en del problemer i forslaget, specielt med hensyn til afgrænsningen. Hvordan vil man definere, hvilke genbrugsbutikker der skal fritages for moms? Der står ganske vist i bemærkningerne, at det skal være butikker, der drives ved hjælp af frivillig, ulønnet arbejdskraft, udelukkende på grundlag af gaver fra befolkningen, og endvidere skal formålet være at fremskaffe midler til humanitære eller alment velgørende formål. Der findes en del butikker af den nævnte slags, hvor der er enkelte, der får løn, eller hvor nogle af varerne er indkøbte i f.eks. et u-land. Hvordan skal disse butikker behandles? Og hvordan skal klunserne, som tømmer folks pulterkamre for derefter at sælge de indsamlede varer, behandles?

I det hele taget er det vanskeligt at udskille en del af genbrugsbutikkerne eller for den sags skyld genbrugsaktiviteterne, uden at det fører til ulige konkurrenceforhold over for andre, der handler med brugte varer. Det er i det hele taget et noget uoverskueligt forslag, SF her har fremsat.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Da fru Aase Olesen ikke kan være her i salen, skal jeg på det radikale venstres vegne sige, at vi vil se meget positivt på dette forslag i udvalget. Vi mener ikke, at der, i det omfang det har været indvendt, vil blive tale om konkurrenceforvridning, men der kan være paralleller, der er nødvendige at drage til andre områder, og det må vi se på i udvalget. Om vi kan blive enige om at lave et fornuftigt forslag, må stå tilbage, indtil vi har været igennem udvalgsarbejdet.

Dohrmann (FP):

[Dohrmann]

Det, man for alt i verden skal undgå, er, at momssystemet bliver lige så indviklet og bureaukratisk, som skattesystemet er i øvrigt, så på trods af de pæne hensigter, SF har med dette forslag, kan vi ikke tilslutte os det.

Lenger (VS):

Det er jo en illusion at tro, at momsen på nogen måde skulle påvirke konkurrenceforholdene for de varer, som sælges af den række organisationer, der er nævnt, bl.a. Kirkens Korshær, Blå Kors, Folkekirkens Nødhjælp, Dansk Røde Kors, U-landshjælp fra Folk til Folk, Frelsens Hær. Allerede den måde, man har modtaget varerne på, betyder, at man er sat uden for enhver konkurrence, og momsen er sådan set kun den mindste del i forbindelse med hele denne gruppe varer. Vi mener, det er korrekt, hvad SF skriver om de økonomiske sammenhænge, nemlig at den moms, der betales af disse varer, går fra de velgørende formål, disse organisationer ellers bruger deres penge til. Det er den økonomiske sammenhæng, og det har intet som helst at gøre med konkurrence, neutralitet eller ligestilling at lægge moms på.

Derfor kan vi støtte SFs forslag. Vi kan godt se, at der kunne være nogle problemer i det, som det også er omtalt af andre, men de problemer må vi se at klare. Vi kan i hvert fald ikke acceptere, at man bare afviser et problem ved at rejse nogle nye. Det er i virkeligheden det, regeringspartierne ordførere har gjort her.

Forslaget er godt, og det er nødvendigt. Den moms, der vil blive unddraget statskassen af denne grund, vil gå direkte til humanitære formål, og det kan vi støtte.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg finder forslaget intentioner positive, men jeg må erkende, at forslaget kan give visse afgrænsningsproblemer og visse konkurrenceproblemer. Jeg må dog sige, at jeg på trods heraf finder, at der må være baggrund for positivt at diskutere i udvalget, hvorledes vi muligvis kan finde frem til rimelige løsninger på de problemer, som vitterlig eksisterer for de foreninger og institutioner, som gerne vil hjælpe deres medmennesker, med den høje moms, vi har i øjeblikket.

Jeg håber, at der er mulighed for i alt fald at diskutere, om man kan nå frem til rimeli-

ge afgrænsningsløsninger og en rimelig måde, hvorpå man kan komme disse institutioner og foreninger til hjælp, for de har med den måde, vi behandler dem på, trange kår i øjeblikket.

Thoft (SF):

Det var jo ikke nogen særlig rar modtagelse, dette forslag fik. Jeg har egentlig efter at have lyttet til ordførernes taler det indtryk, at det kun var hr. Lenger, der havde forstået forslaget.

Det er blevet sagt igen og igen, at dette forslag ikke duer, for det virker konkurrenceforvridende, og man spolerer marskandiserbranchen, fordi den ene gruppe og den anden gruppe selvfølgelig skal behandles ens. Hvis det var sandt, så har ordførerne og ministeren ret, men det er jo ikke sandt. Når man har arbejdskraften gratis, og når man har varerne gratis, og når man i mangfoldige tilfælde også har huslejen gratis, så er konkurrenceforvridningen total. At man så ikke skal aflevere 22 pct. til skatte- og afgiftsministeren, men slipper, skaber ikke indre konkurrenceforvridning, for konkurrenceforvridningen er total i forvejen, når man har alting gratis. Jeg synes, det er kedeligt, at ordførerne udtrykker så megen sympati for disse organisationers fremragende arbejde, når der ikke er noget, sympatien kan være i.

Ministeren sagde, at en række andre og lige så velbegrundede krav kan man så møde op med. Ja men lad os da så se på dem. Hvis der er andre, der er lige så velbegrundede, så er det helt sikkert, at SF gerne vil støtte dem.

Endelig siger ministeren, at en del af det almindelige erhvervslivs overskud jo også går til velgørende formål. Ja vel, men er der nogen af disse erhvervsvirksomheder, som betaler skat? Moms ved jeg godt at de betaler, men skat betaler de ikke. De er i forvejen gevaldig privilegerede.

Hr. Bakholt havde sympati for sagen, men masser af betæneligheder. Igen må jeg sige: det er kedeligt, at der er så lidt sympati for sagen, at det ikke er muligt at løse de praktiske problemer, der måtte være.

Nu er det jo ikke formålet med et beslutningsforslag, at man paragraf for paragraf skal stille tingene op. Det er meningen, at det skal ministerens embedsmænd lave. Det er deres arbejde at lave det, når folketinget

[Thoft]

har vedtaget beslutningsforslaget. En af de måder, man kunne løse afgrænsningsproblemerne på, var ved at skitsere, hvad det er for grupper, man ønsker skal være momsfrigitte, og så i øvrigt overlade det til ministeren efter ansøgning at fritage disse grupper. Så er vi fri for marskandiseren, som vil sælge gamle køleskabe. Så er vi fri for problemet med klunseren, som blev nævnt. Jeg går ud fra, at der ikke var tænkt på Abbé Pierres klunsere, for de skal, så vidt jeg kan se, efter dette forslag også være fritagne. De midler, Abbé Pierres klunsere indsamler, går til nøjagtig de samme formål som Folkekirkens Nødhjælps, Blå Kors' osv.

Den konservative Carl Martin Christensen kunne ikke støtte og havde det problem, at man jo altid kunne lave enkeltstående arrangementer, og så var der jo momsfrigtagelse. Samtidig sagde hr. Carl Martin Christensen, at det var umuligt at kontrollere, om reglerne blev overholdt, hvis man lavede en sådan fritagelsesregel. Men det må da fuldt så vel gælde disse enkeltstående arrangementer, som det vil gælde genbrugsbutikkernes. Hvis der er kontrolproblemer ved enkeltstående arrangementer, har det altså ikke medvirket til, at enkeltarrangementer ikke kan momsfrigtages. Så må problemet, hvis man ønsker at løse det, da også kunne lade sig løse for genbrugsbutikkerne, hvis indsamlede midler går til alment velgørende formål.

Hr. Bernhard Baunsgaard var meget positiv, og det vil jeg sige tak for.

Hr. Arne Bjerregaard fra kristeligt folkeparti var på den ene side meget positiv. Det var han næsten nødt til at være efter den voldsomme artikel i kristeligt folkepartis blad, Idépolitik, hvor hr. Arne Bjerregaard skrev, at han ville gøre en indædt indsats for virkelig at overbevise regeringspartierne om, at dette forslag skulle vedtages. Nu bemærkede jeg, at skatte- og afgiftsministeren på regeringspartiernes vegne – det vil sige også på kristeligt folkepartis vegne – afviste forslaget, så hr. Arne Bjerregaard må have gjort et dårligt arbejde.

På den anden side bemærkede jeg, at hr. Arne Bjerregaard syntes, at der var en række problemer i forslaget. Jeg mener, at disse problemer selvfølgelig er til at løse, hvis dette ting ønsker at løse dem. Det burde være rimeligt, at de midler, disse organisationer indsamler, ikke går til nødhjælp til statskassen,

men til nødhjælp til de mennesker, de er beregnede for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 105:

Forslag til lov om husejестop.

Af Albrechtsen (VS) og Lenger (VS).
(Fremsat 14/3 84).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 7–10 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 106:

Forslag til lov om ændring af lov om individuel boligstøtte. (Forbedring af boligsikring m.v.).

Af Albrechtsen (VS) og Lenger (VS).
(Fremsat 14/3 84).

8) Første behandling af lovforslag nr. L 107:

Forslag til lov om ændring af lov om boligbyggeri. (Ophævelse af »antiboykotloven« m.v.).

Af Albrechtsen (VS) og Lenger (VS).
(Fremsat 14/3 84).

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 57:

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af boligbyggeriet.

Af Albrechtsen (VS) og Lenger (VS).
(Fremsat 14/3 84).

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 58: